

MITNYÁN LAJOS

SZTE JGYPK Német és Német Nemzetiségi Tanszék, főiskolai docens
mitnyan.lajos.csaba@szte.hu

A szakadék két oldala.

A generation gap mint kulturális tapasztalat.

Kulcsszavak: Generáció-konceptiók, identitás, kötődés, generációs szakadék, kultúraszociológia, kultúrafilozófia

Az előadás kiindulópontja a 20. századi generáció-diskurzus egyik legmeghatározóbb, azt szinte uraló terminusa, a generation gap (generációs szakadék) vizsgálata, melynek során először Mannheim Károly és Margaret Mead kultúraszociológiai és kultúrafilozófiai kutatásaira építve történeti és kulturális kontextusba helyezzük a fogalmat. Szemügyre vesszük, milyen változások vezettek a generációfogalom neutrális történeti megközelítésétől annak kulturális-egzisztencialista paradigmájáig, amelyek mára az Y-, Z- majd Alfa-generációs diskurzusban kulmináltak. Ma a generációs viták már messze nem csak arról szólnak, hogy a fiatalabb generációk pozicionálni próbálnák magukat a társadalomban, és ennek során elhatárolnák magukat a korábbi generációktól, hanem arról, hogy a) értékrendbeli, b) esztétikai kritériumok, és c) az általuk használt technológiák révén áthidalhatatlan szakadékok tárulnak fel a generációk között. Az előadás a három szempontot megvizsgálva amellet érvel, hogy a technológiai fejlődés sebessége oda vezet, hogy a szülők és gyermekeik világa, értékrendje a digitalizáció, a mesterséges intelligencia, a robotika térnyerése következtében már egyre kevésbé hasonlítanak egymásra, azaz nincsenek meg azok a közös alapok, melyek a kölcsönös megértést lehetővé tennék. Az előadás záró része a Z-generáció kultúratudományi vizsgálatával arra tesz kísérletet, hogy olyan közös alapokat és közös élményeket keressen, amelyek a kölcsönös megértésének forrásai lehetnek.

Two Sides of the Divide. The generation gap as a cultural experience.

Keywords: generation concepts, identity, attachment, generation gap, cultural sociology, cultural philosophy

The starting point of the presentation is the examination of one of the most influential and almost dominant concepts in the generational discourse of the 20th century, the generation gap, where we first place the term in a research context of cultural sociology and cultural philosophy by Károly Mannheim and Margaret Mead. We take a look at the changes that have led from the neutral historical approach to the concept of generation to its cultural existentialist paradigm, which now culminates in the Y, Z and Alpha generation discourse. Today, generational debates are no longer just about younger generations trying to position themselves in society and thereby distancing themselves from earlier generations, but about a) values, b) aesthetic criteria and c) the technologies they use, which reveal unbridgeable gap between the generations. Looking at the three aspects, the presentation argues that the speed of technological development means that the worlds and values of parents and children are becoming less and less similar to each other due to the rise of digitization, artificial intelligence and robotics; i.e. they do not have common ground anymore, that would enable mutual understanding. The last part of the presentation aims to find common foundations and common experiences with a cultural study of Generation Z, which can be a source of mutual understanding.